

FİLİPİNLER CUMHURİYETİNİN TURİZM BAŞKENTİ: BORACAY ADASI

Tourism Symbol Of The Philippines Republic: The Boracay Island

Prof. Dr. Emin ATASOY

Orcid: 0000-0002-1473-7420

Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilimler Eğitimi Bilim Dalı Öğretim Üyesi
eatasoy@uludag.edu.tr

Araştırma Makalesi / Research Article

ARTICLE INFO

Submit Date : 2020-08-30
First Revision : 2020-09-30
Last Revision : 2020-10-31
Acceptdate : 2020-11-06

Area Editor: Prof. Dr. Rıza SAM

Referees / Hakemler:

Prof. Dr. Mesut DOĞAN
Prof. Dr. Alaattin KIZILÇAOĞLU

Anahtar Kelimeler:

Boracay Adası, Filipinler Cumhuriyeti,
Turizm, Visayas Adaları

Keywords:

Boracay Island, Philippines, Tourism,
Visayas Islands

Reference :

Atasoy, Emin, (2020). Filipinler Cumhuriyetinin Turizm Başkenti: Boracay Adası. Uluslararası İnsan ve Sanat Araştırmaları Dergisi, Aralık 2020, Cilt: 5, Sayı: 6, Sayfa: 68-80.

Özet

Küreselleşen dünyada farklı ülkelerle ilgili daha sağlıklı bilgilere ulaşabilme talebi ve çok boyutlu bilimsel ülke analizlerine olan ihtiyaç hızla arttığından dolayı, ülke ve bölge araştırmalarına olan talep de gün geçtikçe artmaktadır. Filipinler son yarım yüzyılda dünyanın en çok tartışılan ülkelerinden biri olup, doğal kaynaklarıyla, yüzlerce adasıyla, tarım ve turizm potansiyeli ile Türkiye'nin bilimsel ilgi alanına bir türlü girememiştir. Oysa Filipinler Cumhuriyeti, Asya kıtasının en ilginç ve en sıra dışı ülkelerinin başında gelir. Filipinler, kendine özgü tarihsel geçmişi, heterojen etnik ve dinsel yapısı, sıra dışı demokrasi ve inanç uygulamaları, ilginç coğrafi yapısı, zengin turizm çekicilikleri, kendine özgü kalkınma ve ekonomi politikalarıyla diğer Asya ülkelerinden derin farklılıklar gösterir.

Asya kıtasının en büyük Hristiyan ülkesi olan Filipinler, Endonezya ve Japonya ile birlikte kıtanın en çok adaya sahip ülkesidir. Filipin takımadaları içinde yer alan her bir adanın kendine has sosyal, kültürel, iktisadi ve turizm özellikleri vardır. Her yıl binlerce Türk turist bu adalardan birini ziyaret etmesine rağmen bu tropikal adalarla ilgili ülkemizde yayınlanmış bilimsel eser sayısının yok denecek kadar az olması bu makalenin kaleme alınmasının başlıca nedenidir.

Filipinler Cumhuriyeti aynı zamanda hem Muson ülkesi ve Uzakdoğu Cumhuriyetidir hem Güneydoğu Asya Ulusları Birliği (ASEAN) üyesidir hem de tamamı adalardan oluşan bir Pasifik ülkesidir. Ülke sınırları içinde 7500'den fazla ada barındırarak dünyanın en çok adaya sahip ülkelerinden biri olması; Asya kıtasının en kalabalık nüfuslu Hristiyan ülkesi olması; yüzlerce etnik ve dinsel azınlığı barındırması; toplam kıyı uzunluğu 36289 kilometre olup dünyanın en uzun kıyı şeridinde sahip ilk 5 ülkesinden biri olması; topraklarında barındırdığı 90 milyondan fazla Katolik ve 6 milyondan fazla Müslüman ile hem Hristiyan dünyasının hem de İslam coğrafyasının önemli bir parçası olması Filipinler Cumhuriyeti'ni diğer ülkelere farklılaştıran en önemli özellikleridir.

Bir Uzakdoğu Asya devleti olarak Filipinler Cumhuriyeti, ülkemizde pek araştırılmayan ve bilimsel eserlere pek konu olmayan bir adalar ülkesidir. Turizm coğrafyası odaklı bu makalenin öncelikli amacı Filipinlerin en ünlü ve en çok ziyaret edilen adası olan Boracay'ın coğrafi özelliklerini ve turizm potansiyelini Türkiye'deki okuyuculara tanıtmaktır.

Batı Visayas Adaları grubu içinde yer alan Boracay, 7 km uzunluğunda ve yaklaşık 1

km genişliğinde olan küçük bir adadır. Başkent Manila'nın 315 km güneyinde yer alan adada yaklaşık 35000 kişi yaşamakta ve yüzölçümü de sadece 10,30 km² dir. Kent yerleşmesine sahip olmayan adanın en büyük kırsal yerleşmeleri şunlardır: Balabag, Lapuz-Lapuz, Manoc-Manoc, Bulabog, Ilig-Iligan, Tulubhan ve Yapak. Aşırı kalabalık araziler, çarpık ve plansız büyüme, doğal kaynaklarının hızla tükenmesi, doğal çevrenin kirlenmesi, hızlı betonlaşma ve nüfus taşıma kapasitesinin üzerinde bir yoğunluk Boracay'ın çözüm bekleyen en önemli sorunların başında gelir.

Panay adasının sadece 2 km kuzeybatısında yer alan Boracay adası, idari yönetim olarak Aklan eyaletine bağlıdır. Boracay adasının toprakları üç belediye tarafından bölüştürülmüştür: Manoc-Manoc, Balabag ve Yapak. "Travel Leisure" başlıklı turizm dergisine göre 2012 yılında Boracay adası dünyanın en güzel adası seçilmiştir. "Condé Nast Traveler" dergisinin yaptırdığı ankete göre 2014 yılında Boracay dünyanın en iyi adaları arasında yine birinci sırayı almayı başarmıştır. Özetle, Boracay Filipinlerin ulusal gururudur, turizm vitrinidir, ülkenin en popüler ve en çok ziyaret edilen adasıdır.

Boracay Filipinlerin turizm kalbidir ve ulusal gururudur. Bu şirin adanın sınırları içinde ne gürültülü fabrikalar, ne havayı kirlüten termik santraller ve sanayi tesisleri, ne de büyük metropol kentler yer alır. Adanın tek geçin kaynağı turizm ve turizme bağlı sektörler olduğu söylenebilir. Fakat Boracay adasında modern müzelerin, sanat galerilerinin, tarihi kalelerin, köprülerin, eski mimari eserlerin ve kültür-sanat merkezlerinin, çağdaş hastanelerin ve kapalı spor merkezlerinin olmaması turizm açısından büyük bir dezavantajdır.

Filipinlerin reklam yüzü ve turistik sembolü olan ada bugün ciddi ekolojik, demografik ve altyapı sorunlarıyla karşı karşıya kalmıştır. Filipinlerin hiçbir bölgesinde ve hiçbir adasında bu kadar küçük bir alanda bu kadar yüksek bir turistik tesis yoğunluğu ve bu kadar yüksek nüfus yoğunluğu yoktur. Aşırı kalabalıklaşma, adanın taşıma kapasitesini aşan bir nüfus, hızla çoğalan otel sayısı ve yüksek inşaat yoğunluğu adadaki turizm faaliyetlerinin geleceğini tehlikeye sokmaktadır.

Abstract

As the demand for access to reliable information about different countries in the globalizing world and the need for multi-dimensional scientific country-based analyzes have been increasing rapidly, the demand for country and regional research has been increasing day by day as well. Even though the Philippines has been one of the world's most controversial country in the last half century, the country has failed to attract Turkey's attention with its natural resources, hundreds of islands and with its agricultural and tourism potential. Nonetheless, the Republic of the Philippines is one of the most interesting and unusual countries of the Asian continent. The Philippines differs from the other Asian countries with its unique historical background, heterogeneous ethnic and religious structure, extraordinary democracy and belief practices, interesting geographical structure, rich tourism attractions, and unique development and economic policies.

The Philippines, as the largest Christian country in the Asian continent, along with Indonesia and Japan, is the country that has the highest number of islands in the continent. Each island in the Philippine archipelago has its own social, cultural, economic and tourism features. Even though thousands of Turkish tourists visit one of these islands every year, the fact that the number of scientific works published in Turkey about these tropical islands is almost non-existent is the main reason why this particular article has been written.

The Republic of the Philippines is also a Monsoon country and the Far East Republic; a member of the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN), and a Pacific country that is made up entirely of islands. The fact that it is one of the countries with the most islands in the world by hosting more than 7500 islands within the borders of the country; that it is the most populous Christian country in the Asia continent, accommodating hundreds of ethnic and religious minorities; that the length of its total coastal is 36289 kilometers and it is one of the first 5 countries in the world with the longest coastline; and the fact that it is an important part of both the Christian world and the Islamic geography with its more than 90 million Catholics and more than 6 million Muslims on its territory are the most important features that distinguish the Republic of the Philippines from other countries.

As a Far East Asian state, the Republic of the Philippines is an island country, which has not been widely explored and is not subject to scientific works. The primary objective of this tourism geography-focused article is to promote the geographical features and tourism potential of Boracay, the most famous and most visited island of the Philippines to the readers in Turkey.

The Boracay Island, located in the West Visayas Islands group, is a small island which is 7 km long and about 1 km width. Approximately 35 000 people live on the island which is 315 km in the south of the capital Manila and its acreage is only 10.3 km². The largest rural settlements of the island, which does not have an urban settlement, are Balabag, Lapuz-Lapuz, Manoc-Manoc, Bulabog, Ilig-Iligan, Tulubhan and Yapak. The problems such as overcrowded lands, skewed and unplanned growth, rapid depletion of natural resources, pollution of the natural environment, rapid concretion and a density above the population bearing capacity are among the burning issues in Boracay.

The Boracay Island, which is located only 2 km in the northwest of the Panay Island, is under the state of Aklan as administrative management. Territory of the Boracay Island has been divided by three municipalities: Manoc-Manoc, Balabag and Yapak municipalities. According to the tourism magazine titled "Travel Leisure", the island of Boracay was chosen as the most beautiful island in the world in 2012. According to the survey conducted by the magazine "Condé Nast Traveler", Boracay again took the first place among the best islands in the world in 2014. In brief, Boracay is the national pride of the Philippines; it is a tourism showcase, and the country's most popular and most visited island.

Boracay is the heart of tourism of the Philippines and its national pride. There are no noisy factories, air-polluting thermal plants and industrial facilities, or large metropolitan cities within the borders of this pretty island. It is possible to say that the only source of income of the island is tourism and tourism-related sectors. Nevertheless, the lack of modern museums and art galleries, historical castles and bridges, ancient architectural monuments and culture-art centers, contemporary hospitals and indoor sports centers on the Boracay Island is a major disadvantage for tourism.

The island, which is the face of advertisement and tourist symbol of the Philippines, has come face to face with serious ecological, demographic and architectural problems today. There is no such a high density of tourist facilities and population in such a small area in any region or island of the Philippines. Overcrowding, a population that exceeds the bearing capacity of the island, the number of rapidly growing number of hotels and high construction concentration endanger the future of tourism

activities on the island.

GİRİŞ

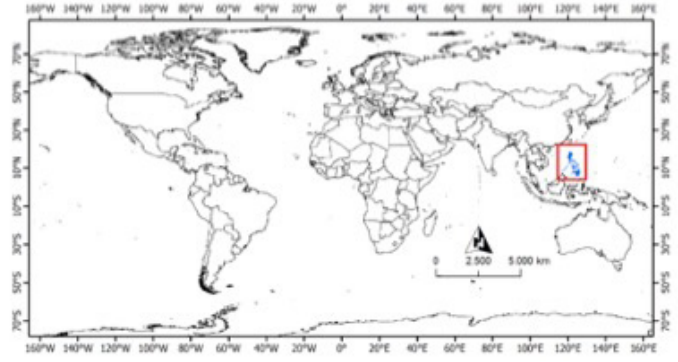
Bir Uzakdoğu Asya devleti olarak Filipinler Cumhuriyeti ülkemizde pek araştırılmayan ve bilimsel eserlere pek konu olmayan bir adalar ülkesidir. Turizm coğrafyası odaklı bu makalenin öncelikli amacı Filipinlerin en ünlü ve en çok ziyaret edilen adası olan Boracay'ın turizm potansiyelini Türkiye'deki okuyuculara tanıtmaktır. Filipinler Cumhuriyeti aynı zamanda hem Muson ülkesi ve Uzakdoğu Cumhuriyetidir hem Güneydoğu Asya Ulusları Birliği (ASEAN) üyesidir hem de tamamı adalardan oluşan bir Pasifik ülkesidir (Harita 1). Ülke sınırları içinde 7500'den fazla ada barındırarak dünyanın en çok adaya sahip ülkelerinden biri olması; Asya kıtasının en kalabalık nüfuslu Hristiyan ülkesi olması; yüzlerce etnik ve dinsel azınlığı barındırması; toplam kıyı uzunluğu 36289 kilometre olup dünyanın en uzun kıyı şeridinde sahip ilk 5 ülkesinden biri olması; topraklarında barındırdığı 90 milyondan fazla Katolik ve 6 milyondan fazla Müslüman ile hem Hristiyan dünyasının hem de İslam coğrafyasının önemli bir parçası olması Filipinler Cumhuriyeti'ni diğer ülkelerden farklılaştıran en önemli özellikleridir (Atalay, 2001: 322-325).

Filipin adaları dünyanın en büyük takımadalarını oluşturan Malay Takımadalarının bir parçasıdır ve kendi içinde 3 büyük adalar grubuna ayrılırlar. Filipinler Cumhuriyeti bayrağında yer alan üç yıldız aslında bu 3 adalar grubunu temsil etmektedir. Ülkenin kuzey bölgelerindeki adalar "Luzon Grubu Adalarında", orta kesimdeki adalar "Visayas Grubu Adalarında", ülkenin güney kesimindeki adalar da "Mindanao ve Sulu Takım Adaları" grubunda yer almaktadırlar (Atalay, 2007:322-325). Bu çalışmada Batı Visayas Grubu Adaları içinde yer alan Boracay adasının coğrafi özellikleri, turizm sorunları ve turizm potansiyeli tartışılmıştır.

BORACAY ADASININ COĞRAFİ KONUMU VE COĞRAFİ ÖZELLİKLERİ

Batı Visayas Adaları grubu içinde yer alan Boracay, 7 km uzunluğunda ve yaklaşık 1 km genişliğinde olan küçük bir adadır. Başkent Manila'nın 315 km güneyinde yer alan adada yaklaşık 35000 kişi yaşamakta olup yüzölçümü de sadece 10,3 km² dir (<https://www.openstreetmap.org/>). Adanın yüzölçümü o kadar küçük ki ada içinde otobüs veya minibüs ulaşımı dahi yoktur. Adanın doğu kıyılarından yola çıkan bir turist 10-

15 dakika yürümeden sonra adanın batı kıyılarına kolaylıkla varmış olacaktır. Bu nedenle Boracay adasının tüm plajlarına ve turizm mekânlarına yürüyerek ulaşılabilir. Boracay adasında aritmetik nüfus yoğunluğu 3500 kişi/km² olup, bu değerler ile Filipinlerin en yoğun nüfuslu adalarının başında yer alır. Kent yerleşmesi olmayan adanın en büyük kırsal yerleşmeleri şunlardır: Balabag, Lapuz-Lapuz, Manoc-Manoc, Bulabog, Ilig-Iligan, Tulubhan ve Yapak (Tablo 1). Aşırı kalabalık araziler, çarpık ve plansız büyüme, doğal kaynakların hızla tükenmesi, doğal çevrenin kirlenmesi, hızlı betonlaşma ve nüfus taşıma kapasitesinin üzerinde bir yoğunluk Boracay'ın çözüm bekleyen en önemli sorunların başında gelir.

Harita 1: Filipinler Cumhuriyeti Lokasyon Haritası

Boracay adasının batısında Sulu denizi doğusunda ise Sibuyan denizi yer almaktadır. Panay adasının sadece 2 km kuzeybatısında yer alan Boracay adası, idari yönetim olarak Aklan eyaletine bağlıdır. Boracay adasının toprakları üç belediye tarafından bölüşülmüştür: Manoc-Manoc, Balabag ve Yapak. Düzluklerle kaplı olan adada yüksek tepeler ve dağlar yer almaz. Adanın en yüksek noktası 110 metre yüksekliğindeki Luho tepesidir (Tablo 1). Ada çok küçük bir alana sahip olduğundan dolayı akarsu ve göl yok denecek kadar azdır. Adanın güneydoğu kıyılarında yer alan Laguna de Boracay lagünü ve adanın orta kesimlerinde yer alan Balabag gölü adanın en büyük gölleridir.

Matematik konum olarak Boracay adası 11° 56' – 11° 59' kuzey enlemleri ve 121° 54' – 121° 57' doğu boylamları arasında yer alır (Tablo 1). "Travel Leisure" Turizm dergisine göre 2012 yılında Boracay adası dünyanın en güzel adası seçilmiştir. "Condé Nast Traveler" dergisinin yaptırdığı ankete göre Boracay, 2014 yılında dünyanın en iyi adaları arasında yine birinci sırayı almayı başarmıştır. Özetle, Boracay Filipinlerin ulusal gururudur, turizm vitrinidir, ülkenin en popüler ve en çok ziyaret edilen adasıdır.

Aslında Boracay adası çok geç keşfedilmiş ve

küresel turizm dinamiklerine çok geç katılmıştır. 1970'li yıllarda yabancı turistler bu güzel adayı yeni yeni tanımaya başlamışlar ve ancak 1990'lı yıllarda Boracay küresel ölçekte popüler olmaya başlamıştır. Bugün bu küçük ada SPA tesisleriyle, beyaz plajlarıyla, lüks otelleriyle, sörf merkezleriyle, bar ve restoranlarıyla, mangrov ormanlarıyla, saklı koylarıyla, dalış merkezleriyle, su parklarıyla ve golf sahalarıyla çok fonksiyonlu bir deniz turizm merkezine dönüşmüştür. XXI. yüzyılda Filipinlerin deniz turizmi başkenti olan Boracay her yıl 2 milyondan fazla yabancı turist tarafından ziyaret edilmektedir.

Yer Aldığı Adalar Grubu: Batı Visayas Adaları	Toplam Nüfus: 35 000
Yer Aldığı Eyalet: Aklan	Aritmetik Nüfus Yoğunluğu: 3500 kişi/km ²
Yüzölçümü: 10,3 km ²	En Büyük Doğa Koruma Alanı: Lugutan Mangrove Park Koruma Alanı
En Yüksek Nokta: Luho tepesi (110 m.)	Başlıca Yerleşmeleri: Balabag, Lapuz-Lapuz, Manoc-Manoc, Bulabog, Ilig-Iligan, Tulubhan ve Yapak
Matematik Konumu: 11°56' - 11°59' kuzey enlemleri ve 121°54' - 121°57' doğu boylamları	En Büyük Göl: Laguna de Boracay

Tablo 1: Boracay Adası'nın Başlıca Özellikleri

1970 yılında bir Amerikalı film yapım şirketi Boracay adasında "Nam's Angels" adında bir film çekimi yapmış ve tüm dünyada bu adanın tanınmasını sağlamıştır. Asıl büyük küresel reklamı ise bir Alman yazar yapmıştır. Alman yazar Jens Peter 1978 yılında Filipinlerle ilgili yazmış olduğu bir kitabında Boracay adası için "Paradise on Earth" (dünyadaki cennet) ifadesini kullanmış ve milyonlarca batılı turistin akın akın bu gizemli tropikal adaya gelmelerine yol açmıştır. Böylece 1980'li yıllarda fazla para harcamadan ekonomik tatil yapmak isteyenler için Boracay giderek popüler bir destinasyona dönüşmüştür. 1980'li yıllar aslında ilk büyük otellerin inşa edilmeye ve adanın hızla

betonlaşmaya başladığı dönem olarak ta bilinir. 1990'lı yıllarda ise zengin turistlerin de adaya akın etmesiyle dünyaca ünlü bir deniz turizm merkezine dönüşmüştür (Carter, 2004:12-16).

Türkiye, Almanya, İspanya, Polonya gibi orta kuşak ülkelerinde dört mevsim belirgin olarak yaşanırken, Filipin adalarında genelde üç belirgin mevsim görülmektedir. Hem Boracay adasında hem de Filipinler Cumhuriyetinde görülen bu üç mevsimin başlıca özelliklerini kısaca açıklayalım. Mart ayından Mayıs'a kadar süren "Taginit", en sıcak mevsim olup "yaz mevsimi" olarak adlandırılabilir. Haziran ayından Kasım'a kadar süren "Tagulan" en çok yağmur alan dönem olduğu için "yağışlı mevsim" olarak adlandırılabilir. Aralık ayından Şubat'a kadar süren "Tag Lamig" - Filipinlerin ve Boracay adasının en güzel ve en ılık mevsimi olup "kış mevsimi" olarak adlandırılabilir. Mayıs - Ekim döneminde, Boracay adasında "Habakat" olarak adlandırılan güneybatı muson rüzgârları esmektedir. Kasım-Nisan döneminde ise Boracay adasında "Amihan" olarak adlandırılan kuru muson rüzgârları esmektedirler. Rüzgâr sörfü tutkunları için bu rüzgârların büyük önemi olduğu bilinmektedir (<https://www.worldmeteo.info/en/asia/philippines/>).

Aylar	Aylık Gündüz Sıcaklık Ortalamaları (°C)	Aylık Gece Sıcaklık Ortalamaları (°C)	Aylık Deniz Suyu Sıcaklık Ortalamaları (°C)
Ocak	32	25	26
Şubat	33	25	26
Mart	34	26	27
Nisan	36	27	27
Mayıs	36	27	28
Haziran	35	27	28
Temmuz	33	27	27
Ağustos	33	27	27
Eylül	33	27	27
Ekim	33	27	27
Kasım	33	26	26
Aralık	33	25	26

Tablo 2: Boracay Adası'nda Aylık Ortalama Sıcaklık Değişimleri

Boracay adasında nemli tropikal iklim egemendir ve yıllık ortalama sıcaklık değerleri 26-28 °C arasında değişmektedir. Yaz aylarında sıcaklık ortalamaları 28-30 °C arasında oysa kış aylarında sıcaklık ortalamaları 25-27 °C arasında değişmektedir. Boracay adasında bütün yıl boyunca aylık gündüz sıcaklık ortalamaları 32 ile 36 °C arasında değişmektedir (Tablo 2). Hem günlük sıcaklık ortalamaları arasında hem de yıl içindeki aylık sıcaklık ortalamaları arasında çok küçük sıcaklık farkları görülmektedir. Yıl boyunca ada kıyılarındaki deniz suyu sıcaklığı da pek değişmemekte ve 12 ay boyunca 26 ile 28 °C arasında kalmaktadır. Bir başka deyişle yıl boyunca deniz suyu sıcaklığı 25 °C'nin altına düşmediğinden dolayı Boracay 12 ay boyunca deniz turizmüne müsait ortam sunmaktadır (Tablo 2).

Harita 2: Boracay Adası Lokasyon Haritası

Adaya en çok yağmur Mayıs-Kasım döneminde düşmektedir bu nedenle bu dönem adada tatil yapmak için en uygunsuz dönem olarak tanımlanabilir. Boracay adasında Mayıs-Kasım döneminde adada daha az sayıda turist, daha az gürültü, daha az insan yoğunluğu ve daha düşük otel fiyatları görüldüğünden dolayı bu dönem "düşük yoğunluklu turizm sezonu" olarak tanımlanabilir. Aralık-Nisan döneminde daha az nem ve yağış olduğundan dolayı adada tatil yapmak için en uygun dönem olarak tanımlanabilir. Boracay adasında Aralık-Nisan döneminde daha çok sayıda turist, daha çok gürültü, daha çok insan yoğunluğu ve daha yüksek otel fiyatları görüldüğünden dolayı bu dönem "yüksek yoğunluklu turizm sezonu" olarak tanımlanabilir. Turizm faaliyetleri ve turistik yoğunluk açısından Mayıs-Kasım dönemi "düşük yoğunluklu sezon" iklim açısından ise "nemli-yağışlı sezon" olarak tanımlanabilir. Turizm faaliyetleri ve turistik yoğunluk açısından Aralık-Nisan dönemi „yüksek yoğunluklu sezon" iklim açısından ise "kurak sezon" olarak tanımlanabilir. Özellikle adaya en çok turist Aralık ve Ocak aylarında geldiğinden dolayı bu aylarda Boracay adası en kalabalık ve en gürültülüdür. Daha ekonomik koşullarda ve sessiz ortamda tatil yapmak isteyenler için Aralık – Ocak döneminde adayı ziyaret etmemeleri tavsiye edilir.

BORACAY ADASININ TURİZM POTANSİYELİ

Boracay dünyanın en güzel, en romantik ve en popüler turistik mekanlarından biri olarak kabul edilir ve adeta Filipinlerin turizm kalbidir. Bu büyüleyici ada eğlenceli gece hayatıyla, olağanüstü bembeyaz plajlarıyla, un gibi ince ipeksi kumullarıyla, egzotik tropikal bitkileriyle, saklı koyları ve mağaralarıyla, zümrüt renkli deniz sularıyla, birbirinden ilginç mercan türleri ve renkli tropikal balıklarıyla adeta bir tropikal turizm cennetidir. Her ne kadar ada sınırları içinde çok sayıda plaj alanı yer alsa da White Beach (Beyaz plaj) Boracay'ın en ünlü, en uzun, en sevilen ve yabancı turistler için en popüler plajıdır.

Boracay adasında dış turizmin tarihsel gelişimini üç büyük dönemde irdeleyebiliriz. 1975-1990 dönemi "tanıtım ve gelişim dönemi" olarak adlandırılabilir. 1990-2010 dönemi "plansız büyüme ve küresel şöhret dönemi" olarak adlandırılabilir. 2010-2020 dönemi de otel ve turist patlamasıyla mimari ve ekolojik sorunların birlikte görüldükleri kriz dönemi olarak adlandırılabilir.

1975-1990 döneminde Boracay adasına gelen yabancı turistleri beş büyük grupta toplayabiliriz. Tropikal adalarda az para harcayıp uzun dönem

yaşamak isteyenlerin oluşturdukları birinci grup, en kalabalık bölümü oluşturmaktadır. Egzotik deniz tatil deneyimi veya macera - adrenalin arayışlarında olanlar ikinci grubu oluştururlar. Filipin kadınlarıyla evlenip aile kuranlar ve Filipinlerde yerleşip sürekli yaşayanlar üçüncü grubu oluştururlar. Kısa süreli huzurlu, ekonomik ve romantik tropikal tatil arayışlarında olanlar dördüncü grubu oluştururlar. Boracay'daki huzurlu ortamdan ve adanın doğal güzelliklerinden etkilenerek buraya yatırım yapanlar, zaman içinde de bar, restoran veya otel sahibi olup zengin iş adamı grubuna girmeyi başaranlar da beşinci grubu oluştururlar. Zengin Almanlar, İtalyanlar, İsveçliler, Hollandalılar, Fransızlar ve İsviçreliler bu adayı istila eden ilk yabancılarıdır. Daha sonraki yıllarda bunlara Avustralyalılar, Ruslar, Araplar, Japonlar, Güney Koreliler ve Çinliler de katılmışlardır. Bugün adada yaklaşık 60 farklı ülkeden insan yaşamaktadır ve kozmopolit kültürel görünüm ile heterojen demografi yapı bu şirin adada egemenliğini çoktan sağlamıştır.

Foto 1: Boracay adası'nda yer alan ünlü "Ölüm Ormanı" (Dead Forest)

1980'li yıllara kadar Boracay'daki yerli halkın temel geçim kaynakları tarım, balıkçılık ve hayvancılık iken 1990'lı yıllardan itibaren turizm sektörü adanın temel geçim kaynağı ve bu küçük adanın itici iktisadi gücü olmuştur. Turizm faaliyetlerinin hızlı gelişimine paralel olarak hem ada nüfusu hızla artmış hem de yeni yatırımların, yeni turistik tesislerin ve otellerin sayısı mantar gibi çoğalmıştır. 1986 yılında ada genelinde sadece 3000 kişi yaşarken, sadece 10 yıl sonra bu sayı 9000'i aşmıştır. Bugün ise Boracay'da 35000'den fazla insan yaşadığı tahmin edilmektedir. 1986 yılında adayı ziyaret eden turist sayısı 27000 iken 1996 yılında 150 000'e yükselmiş, 2010 yılında 1,5 milyonu ve 2017 yılında da ilk kez 2 milyonu aşmıştır. Yaklaşık 20

yıl gibi kısa bir zaman diliminde Boracay'ı ziyaret eden turist sayısı yaklaşık 15 kat artmıştır. XXI. yüzyılın başında bu korkunç turist patlamasını yaşayan Boracay dışında, dünyada başka bir ada var mıdır acaba sorusunu akla getirmektedir. Fakat yabancı turist sayısındaki bu patlama, kontrolsüz yapılaşmayı ve gecekondulaşmayı arttırdığı gibi kaçak otel sayısını ve kaçak göçmen sayısını da arttırmıştır. Daha da önemlisi kanalizasyon, atık sular, bozuk yollar, aksayan elektrik ve internet bağlantıları, modern hastane eksikliği, temiz içme suyu yetersizliği gibi ilk ciddi alt yapı sorunları görülmeye başlamıştır. 2010 yılından sonra taşıma kapasitesinin üzerinde binaya ve nüfusa sahip olan ada derin bir ekolojik ve sosyal krizle karşı karşıya kalmıştır (Carter, 2004:12-16).

Aşağıdaki satırlarda Boracay adasının başlıca doğal ve kültürel turizm çekicilikleri irdelenmiştir. Adanın kuzey kesimleri daha seyrek nüfuslu, orta ve güney kesimleri ise daha yoğun nüfusludurlar. Boracay adasının orta ve kuzey kesimlerinde ormanlık araziler ve yeşil parklar yer almaktadır. Adanın güneydoğu kıyılarında yer alan "Lugutan Mangrove Park" ve adanın orta kesimlerinde yer alan "Boracay Wetland Conservation Park" Boracay'ın en önemli doğa koruma alanlarıdır. Adanın orta kesimlerinde yer alan "Dream Land Theme Park and Trick Art Museum" kapsadığı lunapark, oyun alanları, yüzme havuzları ve hayvanat bahçesiyle hem çocukların hem de yetişkinlerin en sık ziyaret ettikleri eğlence mekânlarının başında gelir. "Our Lady of the Most Holy Rosary Katolik Kilisesi", "Ang Dating Daan – Balabag", "Boracay Seventh-day Adventist Church" ve "Boracay Camisi" adanın en çok ziyaret edilen inanç merkezleridir. Ada genelinde tarihsel-kültürel turizm merkezlerinin sayısı çok az olup, doğal turizm çekiciliklerin sayısı çok daha fazla oldukları görülmektedir.

Foto 2: Boracay Adası kıyılarından doğal bir tropikal manzara

Adayı kuş bakışı yüksekten izlemek isteyen turistler Luho tepesine tırmanmaları gerekir. Boracay adasının en yüksek noktası olan Luho tepesi (110 m) meraklı turistler için müthiş ada görüntüleri ve doyumsuz deniz manzaralar sunmaktadır. Ekolojik turizmi ve ilginç doğal oluşmalarını seven turistler mutlaka "Lugutan Mangrove Park Koruma Alanını", "Ölü Ormanı" (Dead Forest) ve "Laguna de Boracay" gölünü görmelidirler. Adanın doğu kıyılarında yer alan "Lugutan Mangrove Park Koruma Alanı" Boracay'ın en büyük mangrov ormanı olup aynı zamanda ada sınırları içindeki en büyük doğa koruma alanıdır. Adanın en büyük gölü olan Laguna de Boracay kıyılarında çok sayıda park, yürüyüş alanı, piknik yeri, restoran ve bar yer almaktadır. Bu nedenle Boracay adasının en büyük lagün gölü aynı zamanda adanın en önemli rekreasyon alanlarından biridir.

Boracay adasının doğu kıyılarında Bulabog plajı yakınlarında ünlü ve bir o kadar da ilginç olan "Ölü Orman" (Dead Forest) yer almaktadır. Deniz seviyesinin yükselmesi sonucunda denizin içinde kalan ve çok sayıda ölü ağaç topluluklarından oluşan bu mangrov orman kalıntıları meraklı turistlerin ve fotoğraf tutkunlarının Boracay'daki en sevdikleri yerlerin başında gelir.

"Yarasa Mağarası", "Willy's Rock Kayalığı", "Kelebekler Bahçesi", "Friday's Rock Kayalığı" ve "Timsah Adası" Boracay adasının diğer ilgi çeken doğal turizm merkezleridir. Boracay adasının kuzeydoğu köşesinde yer alan "Yarasa Mağarası" (Bat Cave) adanın en ilginç doğal turizm çekiciliklerin başında gelir. Sarkıt ve diktleriyle meşhur olan "Yarasa Mağarası" yüzlerce yarasa barındırır, içinde ilginç bir doğal göle sahiptir ve her yıl binlerce turist tarafından ziyaret edilir. Yarasa Mağarasını ziyaret edenler hemen yakınında yer alan Crystal Mağarasını da görebilirler.

Foto 3: Boracay kıyılarında yer alan ünlü "Timsah Adası" (Crocodile Island)

İlginç bitkiler, ağaçlar ve çiçekler, ayrıca çeşitli böcek ve kelebek türleri görmek isteyenler mutlaka “Kelebekler Bahçesini” (Butterfly Garden) ziyaret etmelidirler. Boracay adasının güneydoğu kıyılarında yer alan “Timsah Adası” (Crocodile Island) adrenalini tutkunları ve dalgıçlık sporları meraklıları için ideal bir yerdir (<http://www.boracaygo.com/boracay/>).

Muhtemelen Boracay adasındaki en tanınmış cazibe merkezlerinden biri olan “Willy's Rock Kayalığı”, bir köşede duran Kutsal Bakire Meryem'in Heykeli ile garip şekilli ama bir o kadar da popüler bir volkanik kaya oluşumudur. “Willy's Rock Kayalığı”, adını White Beach plajının 1. istasyonunda yer alan Willy's Beach Club Hotel'den almıştır. Sahile çok yakın bulunan kayalıklar 4 kilometrelik White Beach plajının tek deniz adacığını oluşturmaktadır. Boracay adasının en tanınmış turistik yerlerinden biri olan bu kayalıklara yürüyerek dahi gidilebilir ve yapay basamaklardan tırmanarak bu küçük adacığın üstüne çıkılabilir. “Willy's Rock Kayalığın” üzerinde 3-4 ağaç, birkaç çalı ve çiçek, ama en önemlisi Kutsal Bakire Meryem'in Heykelini içeren insan yapımı küçük bir inanç merkezi yer almaktadır. Bu nedenle eğlence yerinden çok kutsal bir görünümü vardır. Boracay'ı ziyaret eden yabancı turistler adanın adeta turistik sembolü olmuş bu kayalıklarda hatıra fotoğrafı çektirilmeleri bir alışkanlık olmuştur.

Boracay adası SPA merkezleriyle, gece hayatıyla, su parklarıyla, beyaz plajlarıyla, golf sahalarıyla, dalış merkezleriyle, canlı gece hayatıyla ve karaoke barlarıyla ünlüdür. Boracay adasının en tercih edilen eğlence, rekreasyon ve spor mekânlarının başında şunlar gelir: Roots For Boracay Park, Fairways and Bluewater Resort Gold and Country Club, Boracay Resort, Fairways and Bluewater, Temptation Island Bar And Mari-it Art Gallery, Legacy Gym Boracay, Dream Land Theme Park and Trick Art Museum, Nature's Spring Mineral Water – Boracay, Cool Waves Ranch and Waterpark Resort, Boracay Wetland Conservation Park, Ocean Tower View Point, Golf and Country Club, Jessica Tirol Andan JTA Boracay Resthouse ve JTA Boracay Resthouse. Alışverişi, hediyeleşim eşyaları veya mağaza gezintilerini sevenler için “D Mall” ve “D Talipapa Market” adanın en büyük alışveriş yerleridir.

Endonezya, Vietnam ve Tayland'da olduğu gibi Filipinler'de de SPA turizmi giderek büyümekte, yaygınlaşmakta ve modernleşmektedir. Boracay adası sınırları içinde 100'den fazla SPA merkezi vardır. Tirta Spa, Mandala Spa, Shangri-La Boracay ve Chi Spa adanın en pahalı ve en lüks SPA

merkezleridirler. Golden Tree Spa, Bella Isa Salon & Spa, Cesar's Spa, Poseidon Spa, Fairways Resort and Spa, Victor Ortego Spa ve Palasa Spa ise daha ekonomik olan SPA merkezleridirler.

Puka Shell Beach	Bulabog Beach	White Beach
Ilig Iligan Beach	Tulubhan Beach	Diniwid Beach
Punta Bunga Beach	Maris Spa Beach	Cagban Beach
New Washington Beach	Banyugan Beach	Savoy Beach
Little Prairie Inn Beach Resort	Tambisaan Beach	Friday Beach
Pilac Private Beach	Marnin's Bora Place	Puka Beach
Fridays Boracay Beach	Kama Beach Club	Azure Beach
Paraw Beach Club	Laguna de Boracay	Sunshine Inn
Manok-Manok Beach	Puka Shell Beach	Levantine Beach
Tyrtes Nest Boracay	La Isla Bonita Beach	Balinghai Beach
Boracay Resort- Fairways and Bluewater	Lapuz-Lapuz Beach	Lugutan Beach
Boracay Ocean Bay Resort	Crystal Ocean Resort	Hagdan Beach

Tablo 3: Boracay Adası'nda Yer Alan Plajlar

Boracay adasında 30'dan fazla plaj alanı yer almaktadır ama bunlardan sadece 13'ü turistler için önem taşıyan büyük plajlardır (Tablo 3). Bazı plajlar ücretsiz bazıları ise ücretlidir. Bazı plajlar halka açık bazıları ise sadece özel otel müşterilerine hizmet vermektedir. Dünyaca ünlü beyaz kumsal plajlar adanın batı kıyılarında çoğunlukta, kayalık plajlar ve falezler ise daha çok adanın kuzey ve kuzeydoğu kıyılarında yer almaktadır. Aslında bazı bölgelerde otel, bar, plaj, SPA merkezi ve restoranlar adeta iç içe girmişlerdir.

Doğu kıyılarındaki plaj alanları genelde daha sessiz ve huzurludur, batı kıyılarındaki plaj sahaları ise daha kalabalık ve gürültülüdürler. Kalabalık turist kitlelerinden uzak, huzurlu ve sessiz tatil arzulayanlar Puka Shell Beach, Ilig Iligan Beach, Punta Bunga Beach, Banyugan Beach ve Diniwid Beach plajlarından birini seçebilirler (Tablo 3).

Boracay'ın en meşhur plajı olan White Beach (Beyaz plaj) yaklaşık 4 km uzunluğundadır ve adadaki sınırsız eğlencelerin ve gece hayatının merkezidir. White Beach birçok dergi ve turizm kuruluşu tarafından dünyanın en iyi 10 plajından biri olarak seçilmiştir. Plaj boyunca çok sayıda restoran, bar, spa ve dalış merkezi, gece kulübü, kafe, diskotek ve eğlence mekânı yer almaktadır.

White Beach kendi içinde 3 bölümden oluşmaktadır: Station 1, Station 2 ve Station 3. Station 1 plajın en kuzey kısmını, Station 2 plajın orta kesimlerini ve Station 3'te plajın en güney kısmını kaplamaktadır. En lüks oteller ve en pahalı restoranlar Station 1 bölümünde yer almaktadır. White Beach'te tekne kiralanıp denize de açılabilir, su sporları okullarından birinde dalgıçlık dersleri de alınabilir, dünyanın farklı mutfaklarındaki lezzetler de denenebilir, meşhur SPA merkezlerinden biri de ziyaret edilebilir, butik mağazalardan birinden hediye eşya da alınabilir, bir karaoke barında şarkı da söylenebilir veya sadece kumsalda güneşlenebilir.

Los Indios Bravos Boracay Restaurant	Forno Osteria Restaurant	Steve's Cliff
Paraw Beach Club Bar	Gypsea Shack Restaurant	Kasbah Boracay
Mayas Filipino & Mexican Cuisine	Pats Creek Bar	MO2 Wave Bar
Jonah's Fruit Shake & Snack Bar	Palm Tree Modern Filipino	Yellow Cab Pizza
Sugba De Boracay Restobar	Bamboo Shore Restaurant	Starbucks
Hoy Panga Boracay Restaurant	Subway Restaurant	Exit Bar
True Food Indian Cuisine	Summer Place Bar	Coco Bar
Real Coffee & Tea Cafe	KFC Fast Food	Hobbit Tavern
Koryo Restaurant Boracay	Shakey's Pizza Parlor	Mang Inasal
Cha Cha's Beach Cafe	Mesa Filipino Moderne	Epic Boracay
Kolai Mangyan Restaurant	WAVE bar&lounge	Aria Restaurant
Watersports Cafe And Restaurant	Sea Breeze Cafe	Hangover Kitchen
Cyma Greek Taverna Boracay	Smoke Restaurant	Hen Lin Boracay
Golden Bamboo Restaurant	Nihao Ken Boracay	Haven Bistro
Ariel'S House Bar And Restaurant	Korean Resto & Bar	Twist Potato
Donatello Pizza And Resto	The Happy Corner	Hookah Bar
Momo Ramen Restaurant	Leo's Place Restaurant	2 Brown Boys
Mr.D La Bettola Boracay	Happy Home Cafe	Tods Restaurant
Starin Boracay Tour Lounge	Mc Donald's Fast Food	Jollibee Boracay
Tilapia 'N Chips Restaurant	Zhean's Eatery Restaurant	Sunflower Cafe
Kung Fu Ramen Restaurant	Ani Grains Restaurant	Niu Ohana
Kubo Resto Bar & Grill Boracay	Órale! Street Tacos	Cafe Juanita
Bismillah Halal Turkish Kebab	Dos Mestizos Restaurant	Sabado Bistro
Trattoria Stella Cucina Casalinga Italiana	Club Ken Boracay	EGGBOMB Cafe
Trattoria Stella Cucina Casalinga Italiana	Vilus Barefoot Restaurant	Jordan Cafeteria
Tim Maria Bar & Restaurant	Nonie's Restaurant	Zorba's Restaurant
Azure Beach Club Boracay	Sirena Seafood Restaurant	Kudeta Restaurant
Beth Chi Good Old Music	Rizzo Snack Bar	Wreck Bar
Alon Bar at Shangri-La's Boracay	By Da Way Restaurant	Brezza Restaurant
Rima Mediterranean Treetop Dining	Blah Blah Bar	Sensi Restaurant
Andok's Beach Front Boracay	We Chill Restaurant	Mango Cafe
Sunset View Resto Bar	Subo Boracay Restaurant	Blue Peter
The Sunny Side Cafe	Paradise Garden Cafe	Red Pirates Pub
Swiss Inn Restaurant & Bar	Yellow Cab Pizza	Lotus Bistro
Gerry's Grill - Boracay El Centro Resort	Tita Magz Restaurant	Eva's Pizzeria
Nagisa Japanese Restaurant	Harry's Canteen Bar	A&A Resto Bar
CocoLoco Bar & Restaurant	Cowboy Cocina Boracay	Mindas Canteen
Late Comers Bar and Restaurant	Gibbons' Rock Boracay	JTs Manukan Grille
Island Hoppers Picnic Haven	Boracay Sports Bar	Khor's Cafe
Deo Anda Picnic House Restaurant	Dream Trips Restaurant	Andok's Restaurant
Aquafresh Island Mall Talipapa	Lapu Lapu Sea Food	Sababi Restaurant
Aquafresh Island Mall Talipapa	Island Staff Restaurant	Prisma Bar
Kama Beach Club Bar	Great Wall Restaurant	Area 51 Bar
Aliah Cooking Service & Restaurant	Boracay Island Restaurant	Bimbos Bar
Tod's Lomi House & Resto	Jungle Bar Boracay	ALI'S Food

Tablo 4: Boracay Adası'nda Yer Alan Başlıca Bar, Kafe ve Restoranlar

White Beach plajında ve yakın çevresinde Çin, Akdeniz, Kore, İspanya, Türkiye, Meksika, İtalya gibi dünya mutfaklarını yansıtan çok sayıda restoran vardır. Plaj boyunca dizilmiş ve plaj yakınında yer alan kafe, bar, restoran, bistro ve pub sayısı 50'den fazladır. Boracay adasında yer alan başlıca bar, kafe ve restoranlar Tablo 4'te gösterilmiştir.

Foto 4: Boracay Adası'nın ünlü "White Beach" plajı

Boracay adasında çok sayıda bar, disko, pub ve eğlence mekânı yer almaktadır. Bunlar arasında en popüler olanlar şunlardır: Bom Bom Bar, Charhls Bar, Club Summer Place, Club Epic, Cocoloco Bar, Crafty's Bar, Cream Cafe, Club Cocomangas, Deja Vu, Juice, Shantal's Resto Bar, Nigi Nigi's, Kurts Bar, Club Paraw, Prisma Bar, Red Pirates Pub, Rumbas, Exit Bar ve Club Area 51. Ayrıca ada sınırları içinde çok büyük çeşitlilik gösteren, her bütçeye uygun çok sayıda restoran hizmet vermektedir. İspanyol mutfağını sevenler Dos Mestizos Restoranını, Yunan yemeklerini denemek isteyenler Cyma Grek Taverna'yı, lüks ortamı sevenler Shangri La Restoranını, Fas yemeklerini sevenler Kasbah Restoranını, Japon yemeklerini sevenler Hama Restoranını, et yemeklerini sevenler Steak House restoranını, İtalyan yemeklerini denemek isteyenler Aria Restoranını, Filipin yemeklerini sevenler Andok's Restoranını, Türk yemeklerini sevenler Bismillah Halal Turkish Kebab Restoranını, ilginç yemekler denemek isteyenler ise Smoke Restoranı veya Jammers Restoranını seçebilirler (Tablo 4).

Boracay adasını ziyaret eden yabancı turistler yeme-içme mekânları olarak en çok Bamboo Bar Buffet, Arwana Coffee Shop, Blue Jade Cafe, Blue Mango, Chez De Paris Resort, Cowboy Cocina, Crafty's Rooftop Bar and Coffee Shop, Fridays, Heidiland Deli, The Hobbit House, Jonas Fruitshake, Lovells Swiss Bakery, Obama Grill Bar-Restaurant, Rumbas, Sunset View Restaurant and Hotel,

Smoke, Wind Riders, True Food, Shenna's, Zest Boracay Restaurant, Bar & Billiards, Viveri's Cafe, Bamboo Lounge ve Bistro Valhalla gibi lezzetli yemekler, içecekler ve tatlılar sunan mekânları tercih etmektedirler (Tablo 4).

Boracay adasında modern ve büyük bir uluslararası hava alanı olmadığından dolayı yabancı turistlerin büyük bir bölümü Manila aktarmasıyla komşu Panay adasında yer alan Caticlan havalimanını tercih etmektedirler. Caticlan havalimanından da feribotla kolayca Boracay adasına ulaşmaktadırlar. Adanın güney ucunda yer alan Cagban limanı (Cagban Jetty Port) Boracay adasının hem giriş hem de çıkış kapısıdır. Panay adasının kuzeybatı ucundaki Catilan limanı (Caticlan Jetty Port) Boracay'daki Cagban limanı arasında düzenli deniz ulaşımı yapılmaktadır. Böylece Panay ve Boracay adaları arasında düzenli bir feribot bağlantısı ve sorunsuz bir turist akışı sağlanmaktadır. Benzer şekilde Panay adasının Tabon limanı (Tabon Port) Boracay adasının Tambisan limanı (Tambisaan Jetty Port) arasında da düzenli feribot ulaşımı yapılmaktadır.

Boracay adasını ziyaret eden turistlerin en çok tercih ettikleri turistik mekânlar şunlardır: Lugutan Mangrove Park, Laguna de Boracay, Bulabog Rock, Bulabog gölü, Ocean Tower View Point, Fairways and Bluewater Resort Gold and Country Club, Chi Spa, The Greenhouse Boracay, Boracay's Grotto, Boracay Pub Crawl, Bella Isa Spa, Roots For Boracay, Club Galaxy, Kudeta Restobar At Fairways & Bluewater ve Golf and Country Club. Ayrıca adada yüzlerce ilginç turistik çekicilik olmasına rağmen, Lobster Rock Kayalıkları, Ariel's Point, Cocomangas Shooter Bar, Levantin Boracay Restoran, Motag Living Museum, Luho Tepesi, Mangrove Nursery, Epic Boracay (Nightclub), Boracay Butterfly Garden, Dead Forest (Ölü Orman), Dream Land Trick Art Museum Boracay ve Friday's Rock Kayalıkları Boracay adasında mutlaka görülmesi gereken yerlerin başında gelirler (<http://www.boracaygo.com/boracay/>).

Boracay adasının yakın çevresinde tatil veya rekreasyon amaçlı ilginç yerler ve adalar yer almaktadır. Boracay'ın güneydoğusunda yer alan Panay, Laurel, Crustal Cove, Crocodile adaları; kuzeyinde yer alan Carabao ve Tablas adaları; kuzeydoğusunda yer alan Romblon ve Sibuyan adaları; batısında yer alan Sibaton, Sibolon, Semirara, Sibay ve Caluya adaları bu ilginç mekânlara örnek gösterilebilir. Boracay adasına çok yakın mesafede yer alan Magic, Laurel ve Crocodile adaları tekne kiralanarak kolaylıkla ulaşılabilen ve görülmesi

gereken ilginç adaların başında gelirler. Bu nedenle Boracay adasını ziyaret eden turistler bu adalardan 2-3 tanesini mutlaka görmek isterler.

Henann Crystal Sands Resort	The Tides Hotel Boracay	Astoria Boracay
Henann Prime Beach Resort	The Lind Boracay	Sea Wind Resort
Henann Palm Beach Resort	Boracay Ocean Club	The Muse Otel
La Carmela de Boracay Resort Hotel	Alta Vista de Boracay	Coast Boracay
Microtel by Wyndham Boracay	Asya Premier Suites	Feliz Hotel Boracay
Henann Regency Resort and Spa	Altabriza Resort Boracay	Pinnacle Boracay
Nandana Boracay Beach Hotel	Boracay Haven Suites	Boracay Uptown Beach
Hue Hotels and Resorts Managed by HII	Golden Phoenix Hotel	Hotel Soffia
Crown Regency Beach Resort	Boracay Summer Palace	Citic Hotel Boracay
Ambassador In Paradise Resort	Henann Garden Resort	One Crescent Place
Crown Regency Prince Resort	Henann Lagoon Resort	The Auhana
Boracay Mandarin Island Hotel	Le Soleil de Boracay Hotel	The Lind Boracay
Movenpick Resort & Spa Boracay	One Crescent Place Hotel	Hotel Villa Sunset
Crimson Resort and Spa Boracay	Red Coconut Beach Hotel	Aqua Boracay
Savoy Hotel Boracay Newcoast	Monaco Suites De Boracay	Robinson Beach House
Regency Boracay Beach Resort	Tanawin Luxury Apartments	Caipirinha Villa
Discovery Shores Boracay Beach Resort	Cohiba Villas Boracay Island	Tropicana Ocean Villas
Linggay Boracay Hotel Resort	The Ferra Premier by JG	Grand Boracay Resort
Fairways and Bluewater Boracay	Under The Stars Luxury Apart	Rieseling Boracay
Villa Caemilla Beach Boutique Hotel	Den Pasar Nasog Villa	Nami Resort Hotel
Under the Stars Luxury Apartments	Estacio Uno Lifestyle Resort	Jony's Boutique Hotel
Boracay Grand Vista Resort and Spa	Mandala Spa & Resort Villas	Gabi Leaf
Tanawin Resort And Luxury Apartments	Two Seasons Boracay Resort	Fridays Boracay Resort
The District Boracay Beach Hotel	The Palms Of Boracay Hotel	Panoly Resort Hotel
Azalea Hotels & Residences Boracay	Karuna Boracay Suites	Sundown Beach Studios
Best Western Boracay Tropics Resort	Paradise Garden Hotel Resort	Astoria Current Hotel
Blue Marina Boracay Resort	Aloha Boracay Hotel	Boracay Sands Hotel
Erus Suites Hotel Boracay	Calypso Beach & Dive Resort	Boracay Suites
Ferra Premier By Jg Otel	Canyon De Boracay Otel	Villa Sunset Boracay

Tablo 5: Boracay Adası'nda Yer Alan Başlıca Lüks Oteller ve Kaliteli Konaklama Tesisleri

Boracay adasını ziyaret eden yabancı turistler 2018 yılından sonra otel rezervasyonu yapmadan adaya gelip tatil yapamazlar. Ayrıca hem adaya girişte hem de adadan çıkışta belli bir küçük ücret ödemeleri gerekmektedir. Ziyaretçiler, rezervasyon yapmadan önce tatil takvimini, adaya gidiş ve dönüş tarihlerini iyi ayarlamaları gerekir çünkü adadaki aşırı yoğun dönemlerde otel fiyatları en yüksek seviyededir. Genel olarak Boracay'da 1 Aralık – 1 Haziran yoğun sezon veya yüksek dönem, 2 Haziran – 30 Kasım sakin sezon veya düşük dönem olarak adlandırılır. Yoğun dönemde birçok otelde boş yer kalmaz ve genelde otel fiyatları %20-30 artmaktadır bu nedenle bu tarihlerde erkenden rezervasyon yapmada fayda vardır. Boracay adasında en büyük turist yoğunluğu ve en yüksek otel fiyatları aşağıdaki üç önemli dönemde görülmektedir:

- 15 Aralık - 5 Ocak arasında tüm dünyada kutlanan yeni yıldan dolayı aşırı bir yoğunluk var ve bu dönemde otel fiyatları yükselmektedir.
- Çin Yeni Yılı kutlamalarına bağlı olarak bu kutlamalardan 3-4 gün öncesi ve 3-4 gün sonrasında Çinli turistlerin adaya akın etmesiyle yeni bir pik sezon yaşanmaktadır. Çin Yeni Yılı 8 Şubat'a denk gelirse, Boracay'daki otel fiyatları 5-12 Şubat döneminde artmaktadır.
- Hristiyan dünyasının önemli bayramlarından biri olan Paskalya kutlamalarından 3-4 gün öncesi ve

3-4 gün sonrasında Boracay'daki otel fiyatları yine yükselmektedir.

Sonuç olarak Boracay çok talep gören ve çok yoğun ziyaret edilen bir ada olduğundan dolayı, hangi dönemde, ne amaçla, nasıl bir konaklama tesisinde ve ne kadar süreyle kalınacağını önceden belirlemede fayda vardır. Bu meşhur adayı ziyaret eden turistler 4-5 gün zaman ayırıp komşu Panay adasındaki Milli Park alanlarını ziyaret etmelerinde fayda vardır.

Boracay Filipinler Cumhuriyetinin hem turizm vitrini ve ulusal sembolü hem de ülkenin turizm başkentidir. Filipinlerin hiçbir bölgesinde ve hiçbir adasında Boracay adası kadar turistik tesis, insan yoğunluğu ve otel yoğunluğu yoktur. Boracay gibi 10 km² lik küçük bir adada 200'den fazla otel ve konaklama tesisi, ayrıca 300'den fazla bar, lokanta ve restoranın yer alması bunu kanıtlamaktadır. Filipinler Cumhuriyeti sınırları içinde hiçbir ada 10 km²'lik küçük bir alan içinde, Boracay kadar çok sayıda 4 ve 5 yıldızlı lüks otele de sahip değildir. Ada genelinde yüksek kalitede 90'dan fazla lüks konaklama tesisi yer almaktadır (Tablo 5). Doğal olarak tüm bunlar ada ekonomisi ve ada turizmi için hem olumlu hem de olumsuz etki ve sonuçları vardır. Boracay adasının en pahalı ve en lüks konaklama tesisi kuşkusuz "Shangri-La's Boracay Resort and Spa" otelidir. Adanın kuzeybatı kıyılarında yer alan bu ünlü otel uluslararası turizm dergilerinde Boracay'ın adeta tanıtım sembolüdür.

Boracay Holiday Resort	Boracay Summer Palace	Jade's Casa de Arte
Alla Luna Rossa Beach Hotel	The Auhana Boracay	Boracay Eden Villa
Arwana Hotel & Restaurant Boracay	357 Boracay Hotel	Island Jewel Inn
Under The Stars Luxury Apartment	Balinghai Beach Resort	Turtle Inn Resort
Nigi Nigi Nu Noos e Nu Nu Noos	Cohiba Villas Boracay	Casa Gabriel
Ambassador In Paradise Resort	Heavens Gate Boracay	Boracay Hills
Tawhay Boracay Resort	Oasis Resort and Spa	Canyon de Boracay
Condominiums		
Summer Breeze Welcome Home Boracay	Bolabog Beach Resort	Eclipse Resort
Koko's Place Diniwid Boracay	Tropicana Ocean Villas	Fridays Resort
The Sun Villa Resort and Spa Hilltop	La Reserve Resort	Spider House Resort
The Club Ten Beach Resort Boracay	The Beach House Boracay	Lorenzo South
Bans Beach Resort Boracay	Sunrise Palais Boracay	Paradise Garden
Two Seasons Boracay Resort	The Ferra Premier by JG	Kite House Boracay
OYO 124 Blue Dawn Boracay	Club Manila East Boracay	Mi Sueno Boracay
Bamboo Beach Resort & Restaurant	Pinnacle Resort and Villas	Citic Hotel Boracay
Fairways & Bluewater Boracay	Punta Rosa Boutique Hotel	The Strand Boracay
Executive Wing (La Carmela)	Boracay Terraces Resort	Bora Sky Hotel
Bluewaves Beach House	Hotel Isla Boaracay	Club Panoly Resorts
Boracay Breeze Resort Hotel	Blue Lilly Hotel Boracay	Pinjalo Resort
Boracay Paradise Hotel	Secret Garden Resort	Luxe View Hotel
Boracay White Coral Hotel	Boracay Beach Resort	Rieseling Boracay
Casa Mia At Nami Resort	Bamboo Beach Resort	Mayumi Beach Villa
Watercolors Boracay Dive Resort	Royal Park Resort	Nezima Beach Villa
Hey Jude Resort Hotel	Boracay Beach Club	White Beach Villas
Kaiyana Boracay Beach Resort	Indila Boracay Hotel	IPY Homes Boracay
La Carmela De Boracay Resort Hotel	Boracay Haven Resort	Fridays Boracay
La Isla Bonita Resort And Spa	Mayflower Hotel	White Beach Hotel
The Strand Boracay Otel	Milflores De Boracay	Levantin Boracay
Casa Pilar Beach Resort	Deparis Beach Resort	Aqua Boracay
The Sun Villa Resort And Spa Hilltop	Esecondido Beach Resort	Alargo Villa
One Crescent Place Otel	Island Nook Hotel	Diniview
Patio Pacific Boracay Otel	Jony'S Beach Resort	Shambala Terraces
Paradise Bay Beach&Watersport Resort	Lime Hotel Boracay	Sea Wind Boracay
Pearl Of The Pacific Otel	Lugar Bonito Hotel	Residencia Boracay
Real Maris Boracay Bach Resort	Oro Beach Resort	Queens Beach Resort
The Rose Pike At Boracay Otel	The G Suites Hotel Boracay	Swipers Inn Boracay
Seabird International Resort	Sea Wind Boracay Otel	Reef Retreat Resort
Shore Time Hotel Boracay	Sur Beach Resort Boracay	Palm Breeze Villa
The Club Ten Beach Resort Boracay	Nirvana Beach Resort	Victory Beach Resort
The Sitio Boracay Villas And Suites	Boracay Terraces Resort	Giulius Italian Resort
White House Beach Resort	Willy'S Beach Hotel	Zuzumi Boutique Hotel

Tablo 6: Boracay Adası'nın Başlıca Popüler Ekonomik Otelleri ve Konaklama Tesisleri

Boracay adası rüzgâr sörfü ve dalga sörfü için ideal iklim ve deniz özelliklere sahip olduğundan dolayı dünyanın en ünlü sörf merkezlerinden biridir. Bu nedenle bu şirin ada adrenalin ve su sporlarını sevenler için de uygun ortamlar sunmaktadır. Laguna de Boracay çevresi ve Bulabog Beach kıyıları sörf tutkunlarının en popüler yerlerin başında gelir.

Su sporları ve dalış tutkunları için Boracay adasında birçok uygun eğitim ve dalış merkezi yer almaktadır. Bu küçük adanın kıyılarında yaklaşık 30-35 dalış ve su sporları merkezi yer almaktadır. Boracay adasının en popüler dalış ve su sporları merkezleri şunlardır: Scotty's Dive Center, Mario Diving Center, Frog Diver Professional Training, Pinaskiteboarding Center, Reef Riders Windsurfing, Water Colors Boracay Dive Resort, Kitesurfing & SUP School – Boracay, Calypso Beach & Dive Resort, BIWC (Boracay Island Water Company), Freestyle Academy Kitesurfing, Stingray Watersports Activities, Boracay Hangin Kite Boarding Center, White Beach Divers, Habagat Kiteboarding Center, Fisheye Divers, Dive Gurus Boracay Dive Center, New Wave Divers Boracay, Eclipse Dive Center, Victory Divers, Aqualife Divers Academy, Sea World Dive Center Boracay, The Paradise Dive Center, Far East Scuba Institute Boracay - Day Courses. Boracay kıyılarında yer alan Dive Gurus Boracay ve Friday's Rock adanın en ünlü ve en popüler dalış yerleridir (<http://www.boracaygo.com/boracay/>).

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Boracay dünyanın en ünlü, en medyatik ve en popüler tropikal adalarının başında gelir. Ayrıca bu küçük ada Filipinler Cumhuriyetinin ulusal turizm gelirinin %20'den fazlasını tek başına karşılamaktadır. Bir yılda Filipinler Cumhuriyetine gelen yabancı turist sayısı 7-8 milyon ise bunun en az 2 milyonu Boracay adasına gelmektedir. Bir başka deyişle Boracay Filipinlerin turizm kalbidir ve ulusal markasıdır. Bu şirin adanın sınırları içinde ne gürültülü fabrikalar, ne havayı kirleten termik santraller ve sanayi tesisleri, ne de büyük metropol kentler yer alır. Adanın tek geçin kaynağı turizm ve turizme bağlı sektörler olduğu söylenebilir. Fakat Boracay adasında modern müzelerin, sanat galerilerinin, tarihi kalelerin, köprülerin, eski mimari eserlerinin, kültür-sanat merkezlerinin, çağdaş hastanelerinin ve geniş spor merkezlerinin olmaması turizm açısından büyük bir dezavantajdır (Manalo, 2017:3558-3562).

Filipinlerin reklam yüzü ve turistik sembolü olan ada bugün ciddi ekolojik, demografik ve altyapı

sorunlarıyla karşı karşıya kalmıştır. Filipinlerin hiçbir bölgesinde ve hiçbir adasında bu kadar küçük bir alanda bu kadar yüksek bir turistik tesis yoğunluğu ve bu kadar yüksek nüfus yoğunluğu yoktur. Aşırı kalabalıklaşma, adanın taşıma kapasitesini aşan bir nüfus, hızla çoğalan otel sayısı ve yüksek inşaat yoğunluğu adadaki turizm faaliyetlerinin geleceğini tehlikeye sokmaktadır. Merkezi Filipinler Hükümeti ada sınırları içinde yeni göçmen dalgalarını ve yeni yerleşmelerin açılmasını engellemek ve yeni turistik tesislerinin açılışını durdurmak için bir an önce uzun vadeli politikalar üretmelidir.

Günümüzde Boracay'ın yüzleştiği ama halen çözemediği en öncelikli sorunlar şunlardır:

- Alt yapı, kanalizasyon ve atık suları meselesinin hala tam olarak çözülememiş olması,
- Önlenemeyen yabancı turist akımı ve bunun sonucunda adanın kapasitesini aşacak kadar kalabalık turist kitesinin gelmeye devam etmesi.
- Merkezi hükümetin ve yerel yetkililerin kontrol edemedikleri kaçak turistik tesislerin ve izinsiz binaların çoğalması.
- Büyük turistik işletmelerin ve otellerin yabancı şirketlerin elinde olması ve yerli Filipin yatırımcıların onlarla rekabet edememesi.
- Plajlarda, kıyılarda, denizde ve adanın genelinde yaşanan ciddi ekolojik sorunlar.
- Filipinli kadınlarla yaygınlaşan karma evlilikler sonucunda yabancı uyruklu insanların adaya kalıcı olarak yerleşmelerinin giderek yaygınlaşması.
- Adanın büyük plajlarında yaygınlaşan erozyon.
- Temiz tatlı su kaynaklarının kısıtlı olması ve içme suyu kalitesinin giderek kötüleşmesi
- Adadaki doğal alanların giderek daralması sonucunda, çok sayıda bitki ve hayvan türünün yok olması.
- Adadaki doğal kaynakların tahrip edilmesi ve aşırı tüketilmesi.
- Kıyılarındaki mercanların tahrip edilmesi ve kontrolsüz balık avlanma.
- Adaya yönelik önlenemeyen Çinli tüccar göçü.
- Ada genelinde gözlenen aşırı yüksek nüfus yoğunluğu ve çok yüksek turistik tesis yoğunluğu.
- Mantar gibi çoğalan otellerin yaygınlaşması ve adanın giderek betonlaşması.

Yukarıda sıralanan ekolojik ve toplumsal sorunları gören Filipinler hükümeti adayı çevre sorunlarından arındırmak için bir dizi radikal karar almıştır. Örneğin 2005 yılında devlet başkanı Gloria Macapagal Arroyo Boracay adasını "özel turizm bölgesi" ilan etmiş ve adadaki sorunların çözümü için büyük finans desteği sağlamıştır. Filipinler

devlet başkanı Rodrigo Duterte'nin emriyle 26 Nisan 2018 tarihinden itibaren ada 6 ay süreyle tamamen turistik faaliyetlere kapatılmış ve adanın alt yapısı ve çevre sorunların çözümü için yoğun bir program uygulanmaya başlanmıştır. Nisan-Ekim döneminde adanın tüm biriken çöpleri temizlenmiş, plajları ve sahil şeridi yeniden düzenlenmiş, kaçak oteller ve turistik tesisler kapatılmış, bazı konaklama tesisleri yeniden onarılmış ve adadaki ekolojik sorunların en azından bir kısmı çözüme kavuşmuştur. 26 Ekim 2018 tarihinde ada tekrar turizm faaliyetlerine açılmıştır ama köklü çevre sorunlarının bir bölümü hala çözümlenemediği de bilinmektedir. Boracay adasının bazı sorunları ve çözüm bekleyen yöresel problemleri olduğu gibi birçok üstünlüğü ve turizm avantajı da vardır.

Uluslararası turizm hareketliliği bakımından Boracay adasının başlıca turizm avantajları şöyle sıralanabilir:

- Ada genelinde terör, cinayet ve güvenlik sorunlarının olmaması.
- Dünya standartlarında 30'dan fazla lüks otele ve modern konaklama tesisine sahip olması.
- Orta gelirli turistler için 200'den fazla otel ve konaklama tesisine sahip olması.
- Ada genelinde 300'den fazla bar, restoran, lokanta gibi tesislere sahip olması.
- Adanın kıyılarında yaklaşık 30-35 dalış ve su sporları merkezinin bulunması.
- Ada genelinde beyaz plajların, dalış merkezlerinin, SPA merkezlerinin, mağaraların, küçük koyların, botanik bahçelerin ve lagün göllerinin yer alması.
- Ada genelinde su, elektrik, internet gibi alt yapı sorunlarının olmaması.
- Adada her bütçeye uygun çok sayıda kaliteli otel, restoran, bar ve konaklama tesisinin yer alması.
- Ünlü beyaz plajları, go-go barları, dalış yerleri ve eğlence mekânlarıyla Filipinler Cumhuriyetinin küresel tatil markası olması.
- Panay adasına ve Caticlan havalimanına çok yakın mesafede bulunması.

26 Nisan 2018 tarihinden önce Boracay sınırları içinde 500 civarında otel faaliyet gösterirken, 26 Ekim 2018 tarihinden sonra bu sayı 280'in altına düşmüştür. Kaçak otel ve restoranlar, izinsiz pansiyonlar ve barlar, sağlık ve temizlik koşullarına uygun olmayan tüm konaklama tesisleri kapatılmıştır. Sadede 5-6 ay gibi kısa bir zaman dilimi içinde şartlara ve kanunlara uygun olmayan 200'den fazla konaklama tesisinin

bu küçük adada kapatılmış olması dahi büyük bir başarıdır. 26 Ekim 2018 tarihinden sonra ada kıyılarına çok yakın mesafede dalış sporları uygulamak ve jet ski sürmek de yasaklanmıştır. Tüm bunları yapmak isteyenler ise turistlerden ve sahilden uzak denizin iç kesimlerinde bu su sporlarını uygulamalarına izin verilmiştir. Ayrıca 26 Ekim 2018 tarihinden sonra Boracay plajlarında sigara içmek, içki içmek, gıda tüketmek, piknik yapmak, kumdan heykeller inşa etmek, masaj yaptırmak, satış yapmak, reklam ve tanıtım yapmak, meyve veya sebze tüketmek, hayvan gezdirmek te yasaklanmıştır. Plajların ve deniz kıyılarının korunması, ayrıca adanın sürdürülebilir turizmi sağlıklı uygulayabilmesi için Filipinler hükümeti ve ada yöneticileri var gücüyle çalışmalarını sürdürmektedirler (Manalo, 2017: 3558-3562).

Sonuç olarak Boracay sadece Filipinlerin değeri ve coğrafi mirası değildir, tüm insanlığın ve tüm dünyanın coğrafi ve turizm mirası olduğundan dolayı adanın korunması ve yaşatılması tüm insanlığı ve tüm uygar dünyayı ilgilendirmektedir.

KAYNAKÇA

- Atalay, İ. (2001). "Resimli ve haritalı dünya coğrafyası". İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
- Atalay, İ. (2007). "Kıtalar ve ülkeler coğrafyası". İzmir: META Basım.
- Atasoy, E. (2013). "Demografi yazıları". Bursa: MKM Yayınları.
- Atasoy, E. (2010). "Kıtalar ve ülkeler coğrafyası". Bursa: Ezgi Kitabevi Yayınları.
- Atasoy, E. (2018). Muslim communities in the philippines from the perspective of political geography and ethnogeography, Journal of History Culture and Art Research, Vol. 7, No. 2, June
- Bayar, S. (2011). "Filipinler ülke raporu", T.C. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı İhracatı Geliştirme Merkezi, Ankara.
- Carter, R. W. (2004). Implications of sporadic tourism growth: extrapolation from the case of boracay island, the philippines, Asia Pacific Journal of Tourism Research 9 (4), December.
- Colleen, A. S. (1967). Philippines in pictures, Manila, Library of Congress Cataloging. Cilt 1.
- Düzyol, T. (2016). "Filipinler", Ermağan, İsmail (Editör), Dünya Siyasetinde Doğu Asya. Ankara: Nobel Yayınları.
- Georgiev, P. (2005). Filipinite i evraziyskata dıga na nestabilnost, Spisanie Geopolitika, Broy 6, Sofya.
- Kristev, V. (2016). "Geopolitika i geostrategiya na turizma", İzdatelstvo Nauka i

İkonomika, İkonomiçeski Universitet, Varna.

Kristev, V. (2014). "Geografiya na turizma", İzdatelstvo Nauka i İkonomika, İkonomiçeski Universitet, Varna.

Lakost, İ. (2005). "Geopolitiçeski reçnik na sveta", İzdatelska Kaşta Trud, Sofiya.

Lavrov, S. B. & Kaledin, N. V. (2003). "Ekonomiçeskaya, sotsialnaya i politiçeskaya geografiya mira. Regioni i Strani". İzdatelstvo Gardariki, Moskova.

Lopez, M. L. (2006). "A handbook of philippine folklore". Quezon City. The University of the Philippines Press.

Lukanov, A., Bojinov, N. & Dimitrov, S. (2005). "Stranite v Sveta 2005-2006", İzdatelstvo Gloriya Palas, Sofya.

Manalo J. J. P. (2017). Relevance of sustainable tourism in the philippines: case of Boracay island and Puerto Princesa city, International Journal of Information Research and Review, Vol. 04, Issue, 01, pp.3558-3562, January.

Manuela W. S. (2015). The İmpact of government failure on tourism in the Philippines, Transport Policy, Volume 43, October. Pages 11-22

Özey, R. (2008). "Asya Coğrafyası". İstanbul: Aktif Yayınları.

Özgüç, N. (2011). "Turizm coğrafyası. Özellikler ve Bölgeler". İstanbul: Çantay Kitabevi.

Santos, R. B. Tomeldan M. V. (2009). Case-based study of three tourism-dependent islands in the Philippines the cases of Boracay island, aklan; Puerto Galera, Oriental Mindoro; & Coron, Palawan in the Philippines", A Journal of Architecture, Landscape Architecture and the Designed Environment University of the Philippines College of Architecture, Issue No: 3, Philippines.

Shah K. Gupta V. Edited by Charlotte Boyd (2000). Tourism, the poor and other stakeholders: experience in Asia, overseas development institute, fair trade in tourism project. University of North London, UK, Printed by Russell Press Ltd, Nottingham, NG6 0BT, April.

Smith, Russell A., Henderson, J. C., Chong, V., Tay, C., & Jingwen, Y. (2011). The development and management of beach resorts: Boracay island, the Philippines, Asia Pacific Journal of Tourism Research, 16 (2), pp. 229-245.

Smith, V. L. (1992). Boracay, Philippines: a case study in alternative tourism, University of

Pennsylvania Press, Philadelphia, USA, pp.135-157.

Timor, A. N. (2002). "Güneydoğu Asya. Özellikler.

Ülkeler", İstanbul: Çantay Kitabevi.

Trousedale, W. (1999). Governance in context Boracay Island, Philippines, Annals Of Tourism Research, 26 (4), pp. 840-867.

William J. T. (1999). "Governance in context: Boracay Island, Philippines, Annals of Tourism Research. Volume 26, Issue 4, October 1999, Pages 840-867

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

• <https://www.palawandays.ru/boracay-philippines>

• <https://www.lonelyplanet.com/philippines/the-visayas/boracay>

• <http://www.boracaygo.com/boracay/>

• <https://boracayisland.org/>

• <http://philippine.ru/boracay.html>

• <http://www.openarium.ru/>

• <https://tonkosti.ru>

• <https://wikiway.com/philippines/ostrov-boracay/>

• <https://www.life-in-travels.ru/plyazhi-naboracae/>

• <http://www.restbee.ru/world/azija/filippiny/borakaj>

• <http://www.svali.ru/catalog~93~98532~index.htm>

• <https://www.tourister.ru/world/asia/philippines/city/boracay>

• <https://nashaplaneta.net/asia/philippines/boracay-ostrov>

• https://forbes.kz/travels/nichego_krome_relaksa_1569492008/

• <https://sletat.ru/philippines/boracay/>

• http://www.exatour.ru/tury/filippiny/ostrov_boracay/

• <http://www.phtourguide.com/>

• <https://www.boracayisland-hotels.com/tr/all-hotels/>

• <https://www.eco-business.com/news/5-ways-to-save-boracay/>

• <https://www.agoda.com/tr>

• <https://www.hotelplanner.com/>

• <https://www.booking.com/>

• <https://www.trivago.com/>

• <https://www.tripadvisor.com/>

• <https://www.expedia.co.uk/>

• <https://www.openstreetmap.org/>

• <https://www.google.com/maps>

• <https://mapcarta.com/>

• <http://www.mappery.com/>

• <https://www.worldmeteo.info/en/asia/philippines/>